

POSTANOWIENIE

Dnia 15 października 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marta Romańska

w sprawie z powództwa T. K.
przeciwko Skarbowi Państwa - Prezydentowi W.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 15 października 2014 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powódki
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 18 kwietnia 2013 r., sygn. akt I ACa [...],

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) odstępuje od obciążenia powódki kosztami postępowania na rzecz Skarbu Państwa;**
- 3) przyznaje radcy prawnemu T. Z. ze środków budżetowych Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w [...] kwotę 2.700 (dwa tysiące siedemset) zł wraz z należnym podatkiem od towarów i usług, tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną powódce z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądowym, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Cel wymagań przewidzianych przez art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty tylko wtedy, gdy skarżący powoła i uzasadnieni istnienie przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem jej przyjęcia do rozpoznania, a rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w tym przedmiocie wynika z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o jakich jest mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadniony został przez powódkę potrzebą wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.), to jest art. 160 § 5 k.p.a. Powódka sformułowała to zagadnienie w formie pytania: „czy usunięcie z obrotu prawnego art. 160 § 5 k.p.a. oznaczało utratę terminu do odwołania od decyzji organu administracji publicznej odmawiającej przyznania odszkodowania, czy też w takiej sytuacji trzyletni termin do wniesienia roszczenia odszkodowawczego powinien być liczony od dnia doręczenia tej decyzji”.

Skonfrontowanie uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z motywami zaskarżonego wyroku nie pozwala stwierdzić, żeby spełnione zostały przesłanki, na które powołuje się skarżąca.

Na etapie badania przesłanek przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania Sąd Najwyższy nie analizuje zasadności podstaw skargi kasacyjnej, niemniej jednak rozważa, czy pozostają one w związku z przytoczonymi przez skarżącego przesłankami przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Do rozstrzygnięcia w postępowaniu kasacyjnym zagadnień prawnych sformułowanych jako przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania może bowiem dojść jedynie wtedy,

gdy wskazane przez skarżącego podstawy skargi kasacyjnej pozwalają na ich ocenę i sformułowanie na nie odpowiedzi. Sąd Najwyższy przy rozpoznawaniu sprawy w postępowaniu kasacyjnym nie może bowiem wyjść poza granice zaskarżenia i podstawy skargi kasacyjnej (art. 398¹³ § 1 k.p.c.); związany jest też ustaleniami faktycznymi Sądów *meriti* przyjętymi za podstawę rozstrzygnięcia (art. 398¹³ § 2 k.p.c.).

Z motywów zaskarżonego wyroku wynika, że o wyniku postępowania w sprawie zadecydowało w pierwszym rzędzie ustalenie, iż powódka nie poniosła szkody w związku z wykonaniem decyzji z 23 lutego 1978 r., o nieważności której orzeczono ostatecznie decyzją z 8 stycznia 2004 r. Z tą decyzją powódka wiąże też źródło szkody w skardze kasacyjnej. W dalszej kolejności Sądy obu instancji przyjęły, że nawet gdyby taka szkoda została przez powódkę poniesiona, to jej roszczenie odszkodowawcze uległo przedawnieniu, gdyż powódka wnosząc pozew 20 maja 2008 r. nie zachowała ani miesięcznego terminu przewidzianego w art. 160 § 5 k.p.a. (liczonego od daty wydania decyzji odmawiającej jej przyznania odszkodowania - 15 listopada 2005 r.), ani trzyletniego terminu, w którym ostateczna stała się decyzja stwierdzająca nieważność decyzji mającej być źródłem szkody.

Nie powinno być wątpliwości co do tego, że skoro zarówno obarczona wadą decyzja organu administracji publicznej, o której nieważności następnie orzeczono, jak i decyzja stwierdzająca nieważność tej decyzji zostały wydane przed 1 września 2004 r., to do roszczenia odszkodowawczego powódki znajduje zastosowanie art. 160 k.p.a.

Powódka w uzasadnieniu przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania powołała się na wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 5 września 2005 r., P 18/04 (Dz. U. 2005, Nr 181, poz. 1524), wydany już po uchyleniu art. 160 k.p.a., w którym Trybunał uznał, że art. 160 § 5 k.p.a. jest niezgodny z Konstytucją w zakresie, w jakim przewiduje miesięczny zawity termin do wystąpienia z pozwem o odszkodowanie za szkodę wyrządzoną decyzją, o której nieważności orzeczono na drodze administracyjnej. Termin ten został uznany za rażąco krótki. Powódka w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania sugeruje

(odmiennie niż w samym wniosku), że do wniesienia powództwa odszkodowawczego powinno zatem dojść w terminie trzech lat od dnia, w którym stała się ostateczna decyzja stwierdzająca nieważność decyzji wydanej z naruszeniem prawa, a termin przedawnienia tego roszczenia odszkodowawczego powinien być liczony według reguł ustalonych w art. 442 § 1 k.c. Tę wykładnię art. 160 § 5 k.p.a. w związku z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego powódka uznaje za właściwą, nie dostrzegając jednak, że jej pozew został wniesiony nie tylko z uchybieniem miesięcznemu terminowi, ale też trzyletniemu terminowi od daty wydania ostatecznej decyzji o stwierdzeniu nieważności decyzji z 23 lutego 1978 r. We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, sprzecznie z powyższym wywodem, powódka sugeruje, że termin do wystąpienia z powództwem o odszkodowanie w razie wydania decyzji odmownej na drodze administracyjnej miałyby wynosić trzy lata od doręczenia tej decyzji. Dla takiej argumentacji brak jakiegokolwiek uzasadnienia.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c., orzeczono jak w postanowieniu. Mając na uwadze charakter sprawy oraz sytuację osobistą i majątkową powódki ujawnianą w jej oświadczeniach składanych przy wnioskach o zwolnienie od kosztów, Sąd odstąpił od obciążania jej kosztami postępowania należnymi Skarbowi Państwa (art. 102 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c.).

O wynagrodzeniu należnym pełnomocnikowi wyznaczonemu dla powódki z urzędu orzeczono stosownie do § 13 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 7 pkt 1 i § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r., poz. 490).

[aw]